

FÖRORD

År 2001 startade jag som redaktör för Folkmålsstudier efter Ann-Marie Ivars som tillsammans med Peter Slotte hade fungerat som redaktörer för tidskriften sedan 1993. Det kändes något överväldigande att ta över uppdraget efter personer med sådan expertis i nordiska språk, men nummer 40 kom ut med Peters välvilliga introduktion och hjälp i allt som ingick i en redaktörs arbete. Vid nummer 41 trädde Peter tillbaka och Gunilla Harling-Kranck övertog posten som redaktör. Mellan 2002 och 2011 jobbade Gunilla och jag tillsammans som redaktörer. År 2012 utökades antalet redaktörer till tre med Caroline Sandström och Camilla Lindholm. När Camilla slutade 2017 övertog Jannika Lassus redaktörskapet. Nu efter tjugo år som redaktör är det dags för mig att sluta och ge över till Martina Huhtamäki som ingår i redaktörskåren från och med nummer 60 år 2022. Det har varit fint att tillsammans med alla redaktörer få arbeta med texter och följa deras väg från manuskript till färdiga publikationer. Under de här åren har FMS haft följande redaktionssekreterare vars insats för att färdigställa tidskriften har varit avgörande: Carola Åkerlund, Maria Fremer, Sofie Henricson, Sara Nordlund-Laurent, Martina Ollas och Daniela Piipponen. En tidskrift vore dock ingenting utan sina skribenter och läsare. Folkmålsstudier som för första gången kom ut 1933 och som alltså snart fyller 90 år är en livskraftig språkvetenskaplig tidskrift tack vare dem. Också det stöd som tidskriften har fått av Ingrid, Margit och Henrik Höijers donationsfond II vid Svenska litteratursällskapet i Finland har varit avgörande för publiceringen.

Även om det centrala innehållet i ett redaktörskap inte har ändrats under dessa årtionden, har kontexten där en vetenskaplig tidskrift utges genomgått flera förändringar. Den tematiska profilen för Folkmålsstudier som också tidigare har publicerat artiklar om andra ämnen än folkmål har ytterligare breddats (jfr Ivars 2004; Slotte 2004). Centralt för allt redaktörskap i alla tider har säkert varit att läsa texter, kommentera, bedöma och korrekturläsa dem. Samtidigt får man en inblick i vilka slags teman, teorier och metoder som rör sig i tiden och också en uppfattning om vad som sker inom nordistiken i Finland.

De största förändringarna i kontexten har berört granskning och digital utgivning. Under 2000-talet har Folkmålsstudier stegvis övergått från en praxis där granskningen görs av redaktörerna och redaktionsrådet till en dubbelblind granskning med två till tre utomstående granskare. Att upprätthålla en hög och jämn kvalitet i de utgivna artiklarna har alltid varit viktigt men det har känts ännu angelägnare efter att Vetenskapliga samfundens delegation år 2012 etablerade en s.k. Jufo-klassificering av tidskrifter.

Den sista större förändringen är den digitala utgivningen av Folkmålsstudier genom journal.fi, vilket inleddes för några år sedan. Processen är fortsättningsvis oavslutad, men numera finns äldre nummer av tidskriften tillgängliga för alla på journal.fi. De pinfärskartiklarna kan tills vidare under ett år från utgivningen läsas av föreningens medlemmar.

Ett varmt tack till alla redaktörer, redaktionssekreterare och redaktionsrådet för god gemenskap och gott samarbete!

Hanna Lehti-Eklund

* * *

Artiklarna i det aktuella numret av Folkmålsstudier uppvisar tematiskt, teoretiskt och metodiskt en stor bredd. Ett språkhistoriskt perspektiv finns i Marko Lamberg, Sanna Skärlunds, Hans Landqvists och Nina Pilkes artiklar även om tidsperioderna och temana skiljer sig från varandra. Saija Tamminen-Parre behandlar språkideologier och attityder i sin text. Maria Kautonen och Mikko Kuronen fokuserar på bedömning och språkinlärning i sin artikel som tar upp fonetiska drag i L2-tal. Slutligen ingår en fallstudie av Pirjo Kukkonen och Eeva-Liisa Nyqvist som analyserar översättning från norska till finska av en fantasytrilogi.

Marko Lamberg artikel handlar om lägesbeskrivningar i det medeltida Åbo, dvs. hur olika platser beskrivs och identifieras i medeltida dokument långt innan det moderna adresssystemet tillkom. Av artikeln framgår vilka landmärken Åboborna använde för att beskriva ett läge, men Lamberg analyserar också ”lägesbeskrivningar som återspeglings av förmoderna mentaliteter, i synnerhet i fråga om individens förhållande till sin omgivning”. Beskrivning av lägen och landmärken i förmodernt språkligt språkbruk har inte undersökts mycket i Finland även om det finns gott om onomastisk och etymologisk forskning om ortnamn.

Nina Pilke och Hans Landqvist redovisar för en delstudie inom projektet *Termer i tid – tidens termer* vilket handlar om centrala aktörer och frågor i terminologiskt arbete i Sverige från 1940-talet till i dag. De följer i sin artikel Kungliga Tekniska Högskolans insatser som en del av Tekniska Nomenklaturcentralens verksamhet.

Tillmälen i svenska dramer från 1700-talet till modern tid är temat i Sanna Skärlunds studie. Det handlar till exempel om uttryck som *Du skall få råda för denna gången din lilla bytinge*. Utgångspunkten för undersökningen är sociolingvistisk. Skärlund är intresserad av kön, klass och ålder hos dem som

ytrrar tillmälena och hos dem som de riktas till. Hon ser också på tillmälenas funktion och förändring över tid i dramerna.

Finskspråkiga finländares åsikter om och attityder till svenska språket och svenskspråkiga är temat för Saija Tamminen-Parres artikel. Materialet består av intervjuer som samlades in inom projektet *Moderna importord i språken i Norden*. Tamminen-Parre utnyttjar diskursanalytiska verktyg i sin studie av vad som yttras och hur.

Maria Kautonens och Mikko Kuronens artikel baserar sig på en delstudie inom projektet *DigiTala* som handlar om automatisk bedömning av språkfärdighet. Författarna analyserar hur andelen segmentella och prosodiska L2-drag relaterar till färdighetsnivån inom den europeiska referensramen. De studerar dessutom vissa centrala aspekter av produktionsförmågan såsom antalet ord per talprov, antalet ord per yttrande, yttrandets komplexitet och taltempo.

Den norska författaren Siri Pettersens fantasytrilogi *Ravneringene* gavs ut i finsk översättning 2012–2015 av Eeva-Liisa Nyqvist. Pirjo Kukkonen och Eeva-Liisa Nyqvist har gjort en analys av översättningsprocessen som också har autoetnografiska inslag. Författarna diskuterar språkliga och kulturspecifika drag i översättningen och placerar sin analys i en kultursemiotisk och översättningsteoretisk ram.

I FMS 59 ingår också lektior från två disputationer vid Jyväskyläs universitet. Den ena författaren är Henna Heinonen som disputerade år 2020 i tillämpad språkvetenskap och den andra är Aku Ahlholm som disputerade 2021 i svenska språket.

Helsingfors i september 2021

Jannika Lassus

Hanna Lehti-Eklund

Caroline Sandström